

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाच्या
अंमलबजावणीसाठी जिल्हा पाणी पुरवठा व
स्वच्छता मिशन (DWSM) स्थापन करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रापाधो १११०/ प्र. क्र. २४६ /पापु-०७,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दि.७ सप्टेंबर, २०११

वाचावे-१.शा. नि.,पा.पु.व स्व.वि.क्र.ग्रापाधो १११०/प्र.क्र.१७५ ब/पापु ०७,दि.१०/०२/२०११

२..शा. प,पा.पु.व स्व.वि.क्र.ग्रापाधो १११०/ प्र. क्र.२४६(अ)/पापु०७,दि.१५/०७/२०११

३.ग्राम विकास मंत्रालय,पाणी पुरवठा विभाग,भारत सरकार यांचे पत्र क्र.W ११०२०/

१५/२०१०/NRDWP,दि.१/७/२०११

प्रस्तावना: केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार जिल्हा स्तरावर जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन (DWSM) स्थापन करणे आवश्यक आहे. जिल्हा स्तरावर जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनसाठी सल्लागारांची /तज्ञांची नियुक्ती करण्यासंदर्भात सविस्तर सुचना संदर्भ क्र.२ येथिल शासन परिपत्रकान्वये निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार ग्रामिण पाणी पुरवठा योजनांचे जिल्हास्तरावर नियोजन,व्यवस्थापन व अंमलबजावणी ही जबाबदारी जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनकडे सोपविण्यात आली आहे.तथापि, राज्यात महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ च्या कलम ७९ (अ) अन्वये राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये जिल्हा जलव्यवस्थापन व स्वच्छता समिती स्थापन करण्यात आली आहे.या जिल्हा जलव्यवस्थापन व स्वच्छता समित्यांकडे जिल्हास्तरावरील ग्रामिण पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीसंदर्भात सर्व जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे. जिल्हा परिषदांचे अध्यक्ष हे या जलव्यवस्थापन व स्वच्छता समितीचे अध्यक्ष असून जिल्हा परिषदेच्या सर्व स्थायी समित्यांचे अध्यक्ष तिचे सदस्य आहेत.त्यामुळे कामाची पुनरुक्ती टाळण्यासाठी महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ च्या कलम ७९ (अ) अन्वये राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये स्थापन करण्यात आलेल्या जिल्हा जलव्यवस्थापन व स्वच्छता समितीलाच केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन म्हणून काम करण्यास परवानगी द्यावी ,असा प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर करण्यात आला होता.त्यास केंद्र शासनाच्या संदर्भ क्रमांक ३ च्या पत्रान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.त्यास अनुसरून आवश्यक त्या सुचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ च्या कलम ७९

(अ)अन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या जिल्हा जलव्यवस्थापन व स्वच्छता समितीला राज्यात केंद्र शासनाच्या

मार्गदर्शक सुचनांनुसार जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन (DWSM) म्हणून काम करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ च्या कलम ७९ (अ) अन्वये जिल्हा जलव्यवस्थापन व स्वच्छता समितीची जी कार्यकक्षा निश्चित करण्यात आली आहे त्याव्यतिरिक्त जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन म्हणून जिल्हा जलव्यवस्थापन व स्वच्छता समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे राहिल-

- १) ग्रामिण भागातील पेयजल स्रोतांची सुरक्षा व संपूर्ण स्वच्छता विषयक प्रकल्पांची आखणी, व सनियंत्रण
- २) पंचायत समिती / ग्रामपंचायतीकडून प्राप्त झालेल्या पाणी सुरक्षितता व शाश्वतता आराखड्यांमधील योजनांची तपासणी करून त्यास मान्यता देणे व सदर आराखडे आवश्यकतेनुसार राज्य स्तरीय योजना मंजूरी समितीस (SLSC) पाठविणे.
- ३) राज्य शासनाने ठरवून दिलेले निकष व पद्धतीनुसार समूह चेतना निर्मिती (Community Mobilisation), क्षमता विकास, समूह संवाद, प्रकल्प व्यवस्थापन आणि प्रचार, प्रसिद्धी याकरीता सेवाभावी संस्था, इतर सक्षम संस्था अथवा सल्लागार यांची पारदर्शक पद्धतीने निवड करणे, यांच्यासोबत सामंजस्य करार करणे.
- ४) जिल्ह्यातील सर्व संबंधित विभाग उदा. आरोग्य, शिक्षण, वन, कृषी इत्यादी विभागाचे कार्यक्रम जसे राज्य पाणी पुरवठा व स्वच्छता अभियान, सर्व शिक्षा अभियान, राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान, एकात्मिक बाल विकास कार्यक्रम इत्यादींशी संवाद व समन्वय साधणे.
- ५) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाच्या तत्वांच्या अंमलबजावणीबाबत लोकप्रतिनिधी, अधिकारी व सर्व सामान्य नागरीक यांच्यात जागृती निर्माण करणे.
- ६) राज्य पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन, राज्य शासन तसेच केंद्र शासनाशी समन्वय साधणे
- ७) सर्व अधिकारी / कर्मचारी यांची क्षमता बांधणी व प्रचार/प्रसिद्धीच्या दृष्टीने प्रशिक्षण देण्यासाठी संस्थांची नेमणूक करणे.
- ८) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाचे जिल्हा स्तरावरील व्यवस्थापन व सनियंत्रण करणे.
- ९) जिल्हा मिशनद्वारे पाण्याची उपलब्धता तसेच माहिती शिक्षण व संवाद आणि समानता सल्लागार, मुल्यमापन व MIS सल्लागार, मनुष्यबळ विकास सल्लागार, पाणी गुणवत्ता तज्ञ व वित्त नि संपादनक अधिकारी यांची नेमणूक करण्यात आल्याची खात्री करावी.

३. जिल्हा पाणी पुरवठा व मिशनची बैठक तीन महिन्यातून किमान एकदा अथवा आवश्यकतेनुसार घेण्यात यावी.मिशनच्या बैठकीची विषयपत्रिका केंद्र शासनाने जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनच्या मार्गदर्शक सुचनांमध्ये विहित केल्याप्रमाणे राहिल.

४. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशनकरिता आवश्यक ते सल्लागार नियुक्त करण्याकरीता सविस्तर सुचना संदर्भाधिन क्र.२ येथिल दि.१५/७/२०११ च्या शासन परिपत्रकान्वये यापुर्वीच देण्यात आलेल्या आहेत.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेब-साईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०११०९०७१०२३२९००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

सही/-

(र.अं.खडसे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

मा.मंत्री(पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव,

मा.राज्य मंत्री(पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव,

सर्व विभागीय आयुक्त,

सदस्य सचिव,महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण,मुंबई

संचालक,भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा,पुणे,

मुख्य कार्यकारी अधिकारी,सर्व जिल्हा परिषदा

सर्व अधिक्षक अभियंता,विभागीय भारत निर्माण कक्ष

सर्व कार्यकारी अभियंता,महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण,

सर्व कार्यकारी अभियंता,ग्रामिण पाणी पुरवठा विभाग,जिल्हा परिषद

महालेखापाल,महाराष्ट्र - १ मुंबई(लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)

महालेखापाल,महाराष्ट्र - २ नागपूर (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)

मुख्य लेखा परिक्षक,स्थानिक निधी लेखा,नवी मुंबई

उप मुख्य लेखा परिक्षक,स्थानिक निधी लेखा, नाशिक,पुणे,औरंगाबाद,अमरावती व नागपूर

सर्व प्रादेशिक उपसंचालक,भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा,

सर्व प्रादेशिक मुख्य अभियंता,महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

मुख्य अभियंता,भारत निर्माण कक्ष,नवी मुंबई

सर्व जिल्हा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा

सर्व गट विकास अधिकारी,पंचायती समिती

नियोजन विभाग,मंत्रालय,मुंबई

वित्त विभाग,मंत्रालय,मुंबई

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,मंत्रालय,मुंबई

पाणी पुरवठा विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने

निवड नस्ती,पापु-०७